

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

Факультет туризму

Кафедра економіки та менеджменту

Завидівська О. І.

ЛЕКЦІЯ №10

МІЖНАРОДНИЙ КРЕДИТ

з навчальної дисципліни:

«Міжнародні економічні відносини»

підготовки *БАКАЛАВРІВ*

галузь знань **07 «Управління та адміністрування»**

(спеціальність 073 – «Менеджмент»)

Лекція обговорена і затверджена на засіданні кафедри економіки та менеджменту
(протокол № 5 від "10" грудня 2020 року)

План

1. Сутність та функції міжнародного кредиту
 2. Загальна характеристика кредитів у зовнішній торгівлі
 3. Особливості формування і розвитку світового ринку позичкових капіталів
-

1. Сутність та функції міжнародного кредиту

Міжнародний кредит – це сукупність міжнародних економічних відносин між суб'єктами господарської діяльності різних країн з приводу передачі в тимчасове користування позикового капіталу для використання його на засадах добровільності, платності з метою одержання економічних вигод. Суб'єктами цих відносин є уряди і державні органи, банки, компанії, міжнародні і регіональні фінансово-кредитні інститути, а також інші юридичні і фізичні особи.

Кредитні відносини складаються на *принципах*: поверненості; терміновості; платності; забезпеченості, цільового використання.

Вартість кредиту – це відношення всієї сукупності витрат, зв'язаних з його одержанням і використанням, до суми фактично використаного кредиту за визначений період часу. Вартість кредиту визначається у відсотках.

Забезпечення кредиту – це надання в заставу ТМЦ (по векселях, чеках, платіжних документах) або надання гарантій третіх осіб (у виді гарантійних листів банків, компаній, уряду).

Основні функції міжнародного кредиту:

- Забезпечує перерозподіл матеріальних і фінансових ресурсів між державами, що сприяє їх ефективному використанню;
- Прискорює процес реалізації товарів;
- Сприяє структурній перебудові економіки окремих країн;
- Дозволяє більш ефективно використовувати фінансові та матеріальні ресурси;
- Забезпечує володіння найважливішими методами конкурентної боротьби на світовому ринку.

Чинники поширення кредитних відносин у міжнародній сфері:

- інтернаціоналізація виробництва і капіталу;
- активізація міжнародних економічних зв'язків;
- зміцнення позицій ТНК;

- НТР, досягнення у сфері комунікаційних технологій.

В умовах стабільного міжнародного середовища міжнародне кредитування може бути ефективним і вигідним для всього світового господарства.

2. Загальна характеристика кредитів у зовнішній торгівлі

Міжнародний кредит використовується в основному у вигляді довгострокових кредитів для певних потреб та для кредитування зовнішньої торгівлі. Набуває поширення надання банками **довгострокових кредитів за компенсаційними угодами**, які базуються на взаємних поставках товарів на однакову суму.

Важливою формою міжнародного кредиту є **міжурядові позики**, які надаються за рахунок засобів державного бюджету у вигляді допомоги. Вони можуть бути безвідсотковими або з невисокою відсотковою ставкою, надаватися на пільгових умовах.

В зовнішній торгівлі прийнята наступна класифікація кредитів:

1. Джерело кредитування:

- 1.1. Внутрішні – які надаються у своїй країні;
- 1.2. Зовнішні – які надаються за кордоном, найчастіше під експорт товарів.

2. Термін надання кредиту:

- 2.1. Короткострокові (до 1 року) ;
- 2.2. Середньострокові (1-5 років) ;
- 2.3. Довгострокові (більш 5 років).

3. Призначення кредиту:

- 3.1. Комерційний;
- 3.2. Банківський;
- 3.3. Лізинг;
- 3.4. Кредит, сформований на ринку цінних паперів;
- 3.5. Інвестиційний податковий кредит;
- 3.6. Міждержавний цільовий кредит;
- 3.7. Кредит міжнародних фінансових організацій;
- 3.8. Змішані (приватно-державні).

4. Об'єкт кредитних відносин:

- 4.1. Товарні – це надання кредиту у виді продажу товару з розстрочкою платежу;

4.2. Валютні – це надання кредиту в грошовій формі з боку банку.

5. Валюта позики:

Кредит надається:

5.1. У валюті країни – боржника;

5.2. У валюті країни – кредитора;

5.3. У валюті третьої країни;

5.4. У колективних валютах (СДР, ЕКЮ, ЄВРО, ін.).

6. Забезпечення кредиту:

6.1. Забезпечені (товарними документами, вексями, цінними паперами, нерухомістю, тощо) ;

6.2. Бланкові або незабезпечені кредити, що надаються під зобов'язання боржника погасити кредит у певний строк (соловексель з одним підписом позичальника).

7. Засіб погашення:

7.1. Одночасний;

7.2. Пропорційний;

7.3. Прогресивний;

7.4. Регресивний.

8. Техніка кредитування:

8.1. Наявні кредити;

8.2. Акцептні кредити;

8.3. Депозитні сертифікати;

8.4. Синдиковані (об'єднані) кредити;

8.5. Облігаційні позики.

Кредитування зовнішньої торгівлі охоплює кредитування експорту та кредитування імпорту.

Розрізняють такі **форми кредитування експорту:**

1) банківське кредитування;

2) вексельні кредити;

3) пряме банківське кредитування іноземних покупців;

4) факторинг;

5) форфейтинг;

6) лізинг;

7) проектне фінансування.

Кредитування імпорту має такі форми:

1. Комерційні кредити, які поділяються на:

- 1) кредити за відкритим рахунком;
- 2) авансові кредити.

2. Банківські кредити на імпорт бувають таких видів:

- а) акцептний кредит;
- б) акцептно-рамбурсний кредит.

3. При здійсненні імпортних операцій використовується **імпортний лізинг**, при якому лізингодавець (виробник) знаходиться за кордоном.

3. Особливості формування і розвитку світового ринку позичкових капіталів

Світовий ринок позичкових капіталів охоплює сукупність різних компаній, банків, валютно-кредитних закладів, що забезпечують рух позичкового капіталу у світовому господарстві. Він умовно включає в себе світовий кредитний ринок (Ринок єврокредитів, Ринок середньо- і довгострокових позик та зобов'язань, Ринок боргових цінних паперів (фондовий ринок)) та світовий грошовий ринок (Ринок короткострокових позик та фінансових активів, Ринок євровалют)

Всі ці сектори світового ринку позичкового капіталу взаємопов'язані, відбувається взаємне переливання капіталів.

На *світовому ринку грошей* продаються і купуються грошові кошти у різних формах на короткий термін.

На *світовому ринку кредитних ресурсів* здійснюються операції з середньо- і довгостроковими кредитами у різних формах на тривалий термін.

Ринок короткострокових позик та фінансових активів охоплює відносини з приводу акумуляції кредитними установами грошових коштів підприємств, населення і надання їх у вигляді короткострокових позик.

Ринок боргових цінних паперів (фондовий ринок) – це складова частина ринку позичкових капіталів, на якому купуються і продаються цінні папери.

Ринок середньо- і довгострокових позик та зобов'язань – це ринок, де відбувається забезпечення середньо- та довгострокових кредитних зобов'язань і часток капіталу акціонерних товариств.

Євроринок – це частина світового ринку позичкових капіталів, на якому проводяться кредитні операції в євровалюті. *Євровалюта* – це конвертована валюта будь-якої країни, що переведена на рахунок іноземного банку і використовується ним для операцій у всіх країнах, включно країну емітента цієї валюти.

Особливості сучасного світового ринку позичкових капіталів зумовлені функціонуванням євrorинків, основними з них є наступні:

1. Величезні масштаби і відсутність чітких просторових та часових кордонів: ринок функціонує цілодобово в пошуках оптимальних умов для кредитно-фінансових операцій.

2. Універсальність світового ринку позичкових капіталів і використання конвертованих валют та євро.

3. У вартість кредиту на світовому ринку позичкових капіталів включаються відсотки та різні комісійні.

4. Більш висока прибутковість операцій в євровалютах, ніж в національних валютах: ставки по євродепозитах вищі, а по єврокредитах нижчі, ніж всередині країни.

5. На світовому ринку позичкових капіталів панівні позиції займають транснаціональні банки (ТНБ).

6. Використання новітніх ЕОМ та електронних каналів зв'язку для переміщення грошей та інформації, що дозволяє скорочувати витрати на потоки паперових документів і час на операції і передавання даних.

7. Світова криза заборгованості, головною причиною періодичності якої є наявність сильної мотивації до відмови від платежів по боргу суверенними боржниками.